

Anayasa Mahkemesi, İstinaf ve Temyize İlişkin Parasal Sınırların Uygulanmasında Dava Tarihinin Esas Alınması Gerektiğine Hükmetti.

I. Giriş

Anayasa Mahkemesi 30.01.2025 tarihli ve 32798 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 04.12.2024 tarihli kararıyla istinaf ve temyize ilişkin parasal sınırların uygulanmasında hükmün verildiği tarihteki tutarın esas alınmasını öngören kuralın Anayasa’ya aykırı olduğuna karar vermiştir. Karar, Resmî Gazete’de yayımlanmasından başlayarak dokuz ay sonra (30.10.2025) yürürlüğe girecektir.

Bu yayınıımızda Anayasa Mahkemesi tarafından dair verilen karar değerlendirilecektir.

Kararın tam metnine [buradan](#) ulaşabilirsiniz.

II. İtiraza Konu Hüküm ve İptale Konu Başvuru

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu’na 24.11.2026 tarihli ve 6763 sayılı Kanun’un 64. maddesiyle eklenen ek 1. madde hükmü uyarınca;

“...341 inci, 362 nci ve ... maddelerdeki parasal sınırlar her takvim yılı başından geçerli olmak üzere, önceki yılda uygulanan parasal sınırların; o yıl için 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 298 inci maddesi hükümleri uyarınca Maliye Bakanlığınca her yıl tespit ve ilan edilen yeniden değerlendirme oranında artırılması suretiyle uygulanır.”

“...341 inci, 362 nci ve 369 uncu maddelerdeki parasal sınırların uygulanmasında hükmün verildiği tarihteki miktar esas alınır.”

Ek 1. maddede istinaf ve temyize ilişkin parasal sınırların uygulanmasında hükmün verildiği tarih esas alınmış olup itiraz kanun yoluna başvuranlar tarafından bu hükmün Anayasa’nın hak arama hürriyeti ve eşitlik prensiplerine aykırı olduğu iddia edilmiştir.

Anayasa Mahkemesine yapılan başvuruda, davanın açıldığı tarihte uyuşmazlığın mahkemece ve sonrasında istinaf merciince karara bağlandığı süreçte istinaf ve temyiz kesinlik sınırının her yıl yeniden değerlendirilme oranında güncellenerek değişebildiği belirtilmiştir. Başvurucu anılan düzenleme sebebiyle, esasen davanın açıldığı tarihte kanun yoluna başvurma imkanının bulunduğu bir kararın, kararın verildiği tarih itibarıyla istinaf ve temyiz sınırının altında kalmasının mümkün olduğunu ve bu durumun mahkemeye erişim hakkı, kanuni hakim, hükmün denetlenmesini talep etme hakkı, hukuki belirlilik, hukuki öngörülebilirlik, eşitlik ilkelerine aykırı olduğunu belirtmiştir.

III. Anayasa Mahkemesi Kararının Değerlendirilmesi

Anayasa Mahkemesi 04.12.2024 tarihli kararında, ek madde 1’de yer alan hüküm uyarınca, istinaf ve temyiz yoluna başvuru bakımından dava konusunun değer ve miktar itibarıyla hükmün verildiği tarihte geçerli olan parasal tutarların altında kalması halinde ilk derece mahkemesi ve bölge adliye mahkemesi kararlarına karşı kanun yoluna başvurulmasının mümkün olmayacağını belirtmiştir. Ek olarak Anayasa Mahkemesi kararında, istinaf veya temyiz kanun yoluna başvuru esnasında parasal değerler güncellenirken enflasyon nedeniyle ekonomik değerini yitiren dava konusu mal veya alacağın değerinin enflasyonun olumsuz etkisi altında kaldığını ve bu olumsuz durumun, hak arama hürriyetleri zedelenen davanın taraflarına yükletildiğini tespit etmiştir.

Yüksek Mahkeme kararında, hukuki ilişkinin veya alacağın doğduğu tarihte geçerli olan parasal sınırlara göre istinafa veya temyize başvurulabilecek bir karara karşı ek madde 1’de öngörülen kural nedeniyle, özellikle yargılamaların uzun sürdüğü durumlarda, hükmün verildiği tarihte geçerli olan parasal tutarlara göre kanun yoluna başvurulması imkanı ortadan kalkabileceğini belirtmiştir.

Yüksek Mahkeme, belirtilen sebeplerle, bir üst derece mahkemeye başvurmak suretiyle hükmün denetlenmesini talep etme hakkına getirilen söz konusu yasal sınırlamanın ölçsüz ve eşitliğe aykırı olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Kararın önemini daha anlaşılır kılmak amacıyla bir örnek vermek gerekirse; mahkemeler arasında yargılamanın süreleri bakımından farklılıkların olabileceği değerlendirildiğinde aynı tarihte açılan davalardan biri diğerine göre daha erken sonuçlanmış olan davalardan biri parasal sınır bakımından istinaf veya temyize tabi olurken, yargılaması daha geç

sonuçlanan diğer davanın parasal sınırın altında kalması sebebiyle istinaf veya temyiz denetimine tabi olmaması söz konusu olabilecektir. Bu durum hiç şüphesiz, Anayasa'nın 10. maddesinde düzenlenmiş bulunan ve hukuk devletinin ayrılmaz parçası olan eşitlik ilkesinin ihlaline sebep olacaktır.

Bu yönüyle Anayasa Mahkemesi kararında da belirtildiği üzere, iptal edilen kural kapsamında, tarafların kanun yoluna başvurmamaları nedeniyle katlanacakları külfet ile yargılamanın en az maliyetle ve en kısa zamanda sonuçlandırılması yönündeki kamusal yarar arasındaki dengenin taraflar aleyhine bozulduğu anlaşılmaktadır.

IV. Sonuç

Anayasa Mahkemesi, 04.12.2024 tarihli ve 2023/182 E., 2024/203 K. sayılı kararıyla, Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun ek 1. maddesinin 2. fıkrasında yer alan "...341 inci, 362 nci..." ibaresinin Anayasa'ya aykırı olduğuna ve iptaline karar vermiş olup hukuk mahkemelerinin kararlarına karşı istinaf ve temyiz yoluna başvuru açısından parasal sınırların uygulanmasında hükmün verildiği tarihteki miktarın esas alınacağını düzenleyen ibareleri iptal etmiş bulunmaktadır. İptal kararı, 30 Ekim 2025 tarihinde yürürlüğe girecektir.

Dr. iur. Onur Ergöner, Yönetici Ortak
Berna Uygun, Stajyer Avukat